

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendő az előfizetési díjak, nyilatkozatok és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, lemeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Égész évre K 10—

Fél évre 5—

Negyed évre 2-50

Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

NYILATKOZÁSOK 50 fillér.

Feladó szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapfőnököse:
STRAUSZ SÁNDOR.

Hogyan fejeznek be háborukat?

Az egész világsajtó foglalkozik a békekötés lehetőségével. Ezt már, némi optimizmus mellett, jeléül tekinthetni annak, hogy a világháború elérkezett ahhoz a stádiumhoz, amelynek alakulásától függ a véres birkózás végeredménye.

Ha a háborút a politika megváltozott eszközökkel való folytatásának nevezzük, úgy viszont a béketárgyalásokat joggal tekinthetjük a háborúnak diplomáciai igénybevételével való folytatásának. Általában a háború végének többféle oka lehet: vagy az egyik fél elérte már politikai célját, melyet a háborúval ki akart vinni s ezzel a további harcra már értelme nem lenne, vagy az ellenfél annyira meggyengült, hogy a háborút tovább nem folytathatja. Ilyenkor a tárgyalások többnyire közvetlen egymással történő érintkezés útján indíthatnak meg.

Befejezhető azonban a háború semleges állam közbenjárása útján is, ami rendszeren akkor szokott bekövetkezni, ha az illető semleges államnak valamely politikai, kereskedelmi, financiai vagy bármi más érdek fűződik ahhoz, hogy egyik vagy másik hadviselő ország túlságosan meg ne erősödjék vagy meg ne gyengüljön.

Fejeznek be háborukat formaszertini békekötés nélkül is, mert az ellenfelet nem tartják jogosultnak arra, hogy háború vagy béke fölött dönhessen. Ez az eset akkor áll be, hogyha valamely hatalmas állam nálánál gyengébbet győz le.

De a nép is kényszerítheti saját kormányát arra, hogy véget vessen egy kilátástalan háborúnak, mely túlságosan sok vér-

és pénzáldozatot követel. Ettől tartanak különösen ellenségeink vezérei — nagyhangú, de mégis semmitmondó, mert indokolatlan fráziscséplésük dacára.

Ha már most a hadviselők egyike a háború befejezését kívánja, úgy rendszeren egy vele barátságban levő semleges államot keres meg annak kitudakolására, minő feltételek mellett volna hajlandó az ellenfél békét kötni.

Mialatt az illető semleges állam megindítja a békekötést rendszeren megelőző lépéseket, a háború változatlanul tovább folyik. Sőt lehetséges, hogy épp akkor folynak a leghevesebb harcok, mert minden fél igyekszik előnyös harcéri helyzet alapján neki kedvező békefeltételekhez jutni.

Ha a béketárgyalások megkezdődnek, úgy azokat többnyire a meghatalmazottaknak kormányaik által adott különös utasítások alapján vezetik. A béketárgyalásokhoz azonban csak akkor foghatnak, ha a felek előzetesen már tudatták egymással, mik azok a legminimálisabb feltételek, melyek mellett a békekötést lehetségesnek tartják.

Fegyverszünet csak akkor következik, ha bizonyos, egész határozatlan körvonalozott engedmények tárgyában végleges megállapodtak az ellenfelek és egymásnak erre nézve biztositásokat nyújtottak. Ilyen biztositások például kiválóan fontos várak kiürítése, stratégilag fontos vasúti vonalak átadása és ehhez hasonlóak. Rendszeren az ellenségeskedés időleges beszüntetésére határidőt tűznek ki. Sokszor megesik az is, hogy oly területeket, melyeken a célhoz közel álló hadműveletek folynak, a fegyverszünet érvényessége alól kivonnak és ott

tovább tart a harc, még a fegyverszünet tartama alatt is, különösen, ha egyik vagy másik fél attól tart, hogy a hadműveletek ezen a téren való megszüntetése által kiteszi magát annak, hogy őt, neki kedvezőbb békefeltételek elfogadására kényszeríthetik.

Fegyverszünet alkalmával a csapatok általában a következő helyzetbe kerülnek: Mielőtt a fegyverszünetet tudadják a csapatokkal, legelőbb megállapítanak egy demarkációs vonalat, melyről mindkét fél előőrszeit bevonja. Magától értelődik, hogy mindkét fél továbbra is fegyveres készenlétben marad, noha táborozási helyeiket hátrább tolják. A megállapított határvonalon innen szabadon mozoghatnak, átcsoportosíthatják, összevonhatják seregeiket, stb.

Hogy felesleges elkerültesse, szükséges, hogy a csapatokat és a hatóságokat a fegyverszünetről és annak módzatairól sürgősen értesítsék. Ez természetesen sokszor nehézségekbe ütközik, már azért is, mert a háború rendszeren megrongálta a békeben fennálló érintkezési eszközöket.

Ha a hadviselők képviselőinek sikerül a béke alapfeltételeiben megegyezni és az egyes pontozatokat frásba foglalták, úgy ezek a megegyezések még mindig nem kötelezők a csapatokra nézve, rájuk nézve kötelezők csak akkor válnak, ha az illetékes kormányok vagy törvényhozó testületek azokat ratifikálják. Csak amikor már a ratifikált szerződések egymásnak kézbesítve lettek, tekinthető végleg megkötöttnek a béke.

Látjuk tehát, hogy a békekötés utja hosszadalmas. Egyelőre pedig még ott sem

A csomag.

Nem bánom, nem én, hogy mi lesz holnap,
Csak jöjjön gyorsan a csomag, csomag.
Kis csomag, apró, avagy nehézkes
Jer ide hozzám, óh jer csak édes!

Megjött. Itt piros és zsiros sülték,
Ott puha, omlós kalácsot küldtek
Gondosan rakva kis ládikában.

Volt benne sok szép finom cukorka
S ami a legjobb egy kis csoborba'
Zsírrel leöntött kis disznótör.

Elfogyott. Gyorsan. De nem is bánom,
Hisz' egy-két napra a párját várom.
S ha megjön az édes, a kicsi csomag:
Pár napra megint nem fáj a holnap.

Lázár Alajos.

Ica-cica.

Ira: Kormány Endre.

Hercegh százados mindig jókedvű fiú — különösen akkor volt vidám, ha kis barátjához ment, a fess, ügyes, de nem épen elsőrangú színészhez. — Előkelő gazdag fiú volt s rangjának megfelelően tartotta Ica-t. — Budán volt szép la-

kása, kellő személyzet vette körül, autó állt rendelkezésére. Hercegh volt az első barátja — nagyon szerette és hűséges volt hozzá.

Együttal a gyám szerepét is betöltötte. Icanak kellett, hisz még gyermek volt. — Szüleitől megszökött, mert nem engedték arra a pályára, melyet az ő képzelete ragyogónak látott.

Hercegh nap-nap után Icanál osonnázott, aztán együtt mentek szórakozni este a színházba. — Mikor Ica lemosta magáról a rizsport és festéket, hazaautóztak és kectescskén költötték el a pezsgős vacsorákat.

Hercegh szerette az elegáns csendes életet s Ica is az ő befolyása alatt. Zongoraszó, ének, kártyázás, kacagás töltötte be a kicsiny rózsaszín selyem szalont. Hercegh imádta a kis virágos kert — valóban az volt — s legszebb virágát, a kis szöke lányt.

Künn ködös, homályos, szürke ősz est volt, mikor Hercegh kardesőrtetés nélkül, sötét arccal lépett be. Ica tárt karokkal sietett eléje a kis mahagóni zongorától — Hercegh érzéketlenül állt. Ica elhalványodott s összecsapta hófehér kacsóit. — Százados bácsi, csak nem rabolják el tőlem?

— Rablásról szó sincs, de most már rám került a sor, mennem kell. A civilbagázs szemtelenségeit már megutáltam. Nem bírnak aktív embert itthon látni. Pedig itthon is van ránk szükség, ők csak civilezen intézik az itthoni ügye-

ket is. — Ez mellékes — nem törődöm semmivel — szívesen megyek a harctérre — csak téged ne kellene itt hagynom!

— Én is elmegek magával, leszek a privátdienjerje. Hisz itthon egész árva leszek, senki még csak felém sem néz!

— Az mind nem baj kicsikém, majd gondoskodom én rólad, mielőtt elmegyek s onnan is.

— Hü leszel hozzám Ica-cica? Nem fogsz senkivel mulatni? Irsz majd gyakran?

Ica karonfogta a századost és székhez vezetette — maga is leült. Reszketett az izgatottságtól.

— Mindennap fogok írni kétszer. Minden gondolatom ott lesz, de — de legszívesebben vagy elménék vagy meghalnék. Nem bírom ki — ne hagyjon el!

Tetszett Herceghnek a nagy szerelem eme megnyilatkozása, a lány fölő hajolt, kéjesen szívtá be parfümjének és hajának illatát. — Csókoltá az arcocskát a kis szöszke gyermekfejef. — Ez az este s az utána következők is nagyon szomoruan teltek. — A bucsuzás szívtetőp volt. Hercegh lapjai előbb mindennaposak voltak, de utóbb mind ritkábban és ritkábban érkeztek. — Ica híven kitartott ígérete mellett. — Nem haragudott, ha ő ritkán kapott hírt; elfoglaltságnak, rossz postaközlekedésnek tudta be. — Herceghben sosem kereste a hibát. — Csendesen élt — színházon kívül sehova sem ment. — Unta így az

tartunk, hogy a békeltárgyalások megindítására kerülne a sor.

A körülmények azonban arra engednek következtetni, hogy ettől már nem lehetünk messze s ha végre be fog következni az az idő, amikor a béke létesítésén fognak fáradozni, bizhatunk abban, hogy egyik fél sem logja a tárgyalásokat székségtelenül meghosszabbítani.

A Csáktornyai Jótékony Nőegyesület fellendülése.

A 36 éves multra visszatekintő Jótékonycélú ker. Nőegyesület nagy jótékonykását fejt ki Csáktornya szegényei körében. Ez időn belül rendszeres terv mellett nem egy szegény arcáról törült le fájdalomsgitotta könyeket s nem egy szegény család nyomorán enyhített leheltség szerint.

Bizonyoságot tett alapos jótékonyágáról működésének első évében, 1879-ben, amikor a kolari, szegedi és miskolci árvízkarosultak javára multságokat és gyűjtést rendezett, ami tekintélyes összegeket juttatott az elemi csapásoktól sújtott városok segélyre szorult lakosainak.

A közel négy évtizedre visszanyúló idő alatt nemes intencióhoz híven, lelkiismeretes kitartással gyakorolta az emberiség egyik legszentebb ideálját: a helybeli szegények, árvák és elhagyottak gyámoltatását.

Pedig sokszor nehéz viszonyok között! Legfőképp pedig támogatás hiányában, ami sok ízben indokolt az anyagi erőik túlságos igénybevétele következtében oly kis városban aminő Csáktornya.

És mégis gyakorolta a jótékonykosságot alapvagyonaik csökkentésével is, ami bizony az egyesület vezetőségét gyakran gondolkodóba ejtette.

Gondoskodni kellett tehát újabb forrásokról, ahonnan újból erőt meríthessen a nőegyesület.

Fordult tehát a jótékony közönséghez, melytől támogatást remélt. S nem csalódott a közönségben. Az új ciklus küszöbén fáradhatatlan gyűjtők egész sokaságát a város közönségének állították a nőegyesület sorompóiba, amiktől szinte megfújódva, megacélosodva láthat hozzá a jótékonykosságnak fo-

kozottabb mértékben való gyakorlásához a nőegyesület.

S kétszerez jelentősége van ennek a mostani súlyos időkben, amikor a háború iszonyatos borzalmasságai nem egy szegény asszonyt tettek özvegyé, nem egy gyermeket tettek árvává!

Akik a Nőegyesület támogatására siettek, megérdemlik, hogy neveiket, mint jótékony adakozókat, lapunkban megörökítsük.

A Nőegyesület tagjai a következők: Ács Jánosné, Anhalt Lajosné, Ambrus Józsefné, Antonovics Antalné, Antonovics Józsefné, özv. Béri Józsefné, Burgolt Istvánné, Buday Józsefné, Bernát Mihályné, Bors Mátýásné, Bizeredy Margit, Czukor Györgyné, Döbbsáné Becsei Mária, Dornig Rezsóné, Döring Emilné, Doklea Istvánné, Fischer Endréné, Grau Kamilóné, Horváth Teréz, Hepp Edéné, Horváth Alajosné, Hampamer Viktoria, Horváth Istvánné, Huzigócsy Alajosné, Hencsey Gáborné, Háy Józsefné, dr. Haksch Ferencné, Kollarics Mátýásné, Kelemen Jánosné, Kristofics Károlyné, Kumi Józsefné, özv. Knauz Ferencné, Kelemen Sándorné, dr. Kovács Ferencné, Kolzig Károlyné, özv. Király Lajosné, Laitin Dánielné, Lippich Istvánné, özv. Loncsarics Lipótné, Lőke Lajosné, Mekovecz Istvánné, Morandini Mimi, Medved Ferencné, Malatinszky Istvánné, Németh Istvánné, Novák Janka, Pálincás Györgyné, Purcsi Jánosné, Patrics Ignácné, Patrics Viktoria, Przetecz Ignácné, Pollák Gizella, Pintács Károlyné, Pekár Sándorné, Pápay Sári, Patrics Ágostonné, Peitl Józsefné, Pálincás Sándorné, Rajtkó Elemérné, Sirics Aladárné, Szalay Lászlóné, idősb Stingl Ferencné, Stingl Istvánné, Szemann Viktorné, Tál Lőrincné, Takács Józsefné, özv. Tersztenyák Bódogné, Tárnay Mihályné, Várady Antalné, Teibel Edéné, Zdelár Miklósné.

Adakozunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára!

Hadszegélyező Hivatal Ispénztára, Képviselelőház.

K Ü L Ö N F É L É K.

— **Kitüntetés.** Borsó Géza csáktornyai tanítóképző intézeti növendékét, 19. honv. gy. ezredbeli hadapródot, Ófelsége a király

a kis ezüst vitézségi érdemrenddel tüntette ki. Borsó Géza a kitüntetést a toporouta rasanai ütközetben tanúsított vitéz magatartásáért kapta.

— **Halálozás.** Elkésve kaptuk a gyászjelentést, hogy Szegő Izidorné, szül. Königsberger Szidonia urasszony május 23-án, reggel 1 órakor Alsódomborun váratlanul meghalt. Szívszélhűdés érte, mely nyomban megölte a bánatos anyát. Mert igazán a bánat okozta a 61 éves szerencsétlen asszony lelki fájdalmait, amelyek a szívszélhűdés érlelői voltak. A háború borzalmi a Szegő-családot különbözőképp sokszorosan sújtották. Két fiuk elesett a harcúterén, az asszony öccse szintén ott lelte halálát. Egy nővére meghalt. Magának Szegő Izidornak ugyan csak egy nővére halt meg — mindannyian a háború alatt. Hozzá veje, dr. Szabó Zsigmond perlaki orvos s ennek két fia is katonai szolgálatot teljesít, unokaöccse pedig, Zalán Gyula dr. orsz. gyűlési képviselő, orosz fogságban várja a háború befejezését. A szegény asszony gyenge női szíve ennyi bánatot nem tudott elviselni. Megszakadt a sok fájdalomtól. Itt hagyta a sralom völgyében lányait és megtört boldogtalan férjét, kiknek mérhetetlen szomorúságát a rokonok és ismerősök ószinte részvéte enyhíteni törekszik. A boldogult urasszonyt május 24-én d. u. 5 órakor temették el Alsódomborun a közönség óriási részvéte mellett. Nyugodjék békében!

— **Gyászrovat.** Mint részvétellel értesülünk, Vukics Katalin, Kozma József volt drávafüredi tanító neje, később pásztóházi tanítónő, május 26-án Grácbán operáció után meghalt. A férje, ki hadban van és három kis gyermeke gyászolja. Itt megemlíjük, hogy Kozmáné Horvátországban képe-sített tanítónő volt s mikor férje Drávafüreden volt tanító, vasszorgalmával megszerezte a magyar képe-sítést is, melynek birtokában, fájdalom, csak rövid ideig tehetett szolgálatot új hazája tanügyének. Nyugodjék békével!

— **Megjutalmazott tanító.** A kir. tanfelügyelőség Polgárdy Jenő drávafüredi tanítót a magyarnyelv sikeres tanításáért 80 K, a növendékeket pedig 10 K jutalomban részesítette.

— **Drágább lesz a posta.** A negyedik hadikölcsön kamatait, hir szerint, a dohánytermékek és a postaártekék felemelése után kívánják fedezni. A terv szerint az öt filléres levelezőlapokat 8 fillérré, a 10 filléres levélbélyegeket 15 fillérré, a távirati szavak díját pedig két fillérré kívánják felemelni. A postaártekék felemelése összefüggésben van Németország hasonló intézkedésével, miután Németországgal e tekintetben szerződéses viszonyban vagyunk.

— **A háború.** Mult héten hatalmasan haladt előre az offenzíva az olasz harcúterén; seregeink már jó messze előre vannak olasz területen s kergetik az olasz csapatokat a Pó sikkágra felé Asiago és Arsiero, a Pó sikkág kapu, hatalmas páncélerődjeikkel a mieink birtokában vannak s vitéz csapataink már Schio felé törnek előre s vesé-lyeztetik Vicenzát és Páduát, mely városokat erős tűz alá fogtak léghajókról. Az elfogott olaszok száma már 34 ezerre emelkedett, a zsákmány pedig 313 ágyú, 148 gépfegyvert, 22 aknavetőt, 6 gépkocsit, 600 biciklit és 2250 nehéz bombát tesz ki. — A franciák is véres vereséget szenvedtek

életét, de változtatásra nem is gondolt. — Hitt, remélt szegényke. Szörnyű bűn — s ő ebben élt hónapokon keresztül.

Hercegh már egyáltalában nem írt. — Hazajött. Ica sokat sírt és minden rosszra gondolt, mikor a százados már régen itthon mulatott, lumpolt. Egy este a színháznál hallotta meg a szomorú híreket. — Úgy hatott rá, mint a hideg zuhan, de mégsem tudta komolyan elhinni — Álmatlan éjszakákat töltött és a visszaemlékezésekből élt. — Egy-egy percére megingott a hite, de megint csak visszatért a régi.

Gyönyörű szép májusi esteken kiült a balkonra és mélyen elgondolkodott. — Maga sem tudta hányadán van. — Ha nem akarna visszatérni hozzá — nem látta volna el úgy, hogy egész életében se legyen anyagi gondjai. — Vagy tán végezni akart vele?

Mindaddig problematikus volt az ügy, míg egy este megjelent Hercegh. Ica most is a balkonnon ült virágai között. Mikor megjelent az ajtóban és mereven, katonásan megállt — Ica azt hitte álomlátás. — Felállt és menni akart, az ajtóban utját állta — tehát mégsem álom.

Hideg kézszorításból állt a találkozás. — Egyik sem tudott szólni hosszú ideig — egyszerre Ica zokogásban tört ki.

— »Örömkönyvek Ica-cica?»

— Nem. Szépen bánt el velem százados

úr. — De többé nem akarok magától semmit, csak arra vártam, hogy átadhassam ingóságait.

— Haragszol nagyon?

— Nem haragszom, de többé nem akarok magáról hallani sem. — Elmegyek vidékre.

— »Ki tanított be kicsikém?»

— »Senki — senkit sem ismerek most már magát sem és kérem ne tegezzen.»

Ica büszke volt és kiengesztelhetetlen. Hercegh ószintén szólt:

— Jobb szeretem ha a te — pardon, — de mindjárt végezik a mondókámmal — részedről történt a szakítás. Úgy is, azt jöttem bejelenteni, hogy nekem már unalmas vagy — gyermek vagy. Most jobb szeretem az asszonyokat.

— Rendben van. Rendelkezzék a volt lakásom felett.

Egy pillanat alatt eltűnt.

Hercegh érthetetlennek találta Ica megváltozását — még sem gondolta, hogy így fog beütni. Ezzel sem törődött. — A sok regény közül egy így is végződhetik. — Elvette cigarettatárcáját s a legnagyobb flegmával gyujtott rá.

Ica annál izgatottabban sietett a pályaudvarra. — Váratlanul érte saját cselekedete. — Mikor jegyet akart váltani, öntudatlanul szülei lakhelyének nevét beírta. — Féltve gondolt a viszontlátásra, de szülei örömmel fogadták elvesztettnek hitt lányukat, ki egész új életet kezdett.

Mort Homme körül, melyet a németektől vissza akartak foglalni. Eközben a németek Cumiertest is bevették, mely alkalommal 35 tisztet és 1313 főnyi legénységet fogtak el. — Az oroszok helyzete is rosszabbodni kezd a Kaukázusban s Mezopotamiában. Utóbbi folyamatokból teljesen visszavonultak az oroszok, a Kaukázusban is érzékeny vereeség jutott nekik osztályrészül a törökök részéről. — A bolgárok komolyan törtétnek előre görög földön. A görögök ugyan tiltakoznak ez ellen, de ez mind csak látszólagos eljárás részükről az antant miatt, melynek a bolgárok offenzívája sehogyan sem tetszik.

— **Vonatelgázolás.** Majdnem komoly szerencsétlenség történt június 1-én este 1/10 órakor, mely azonban némi zuzódásokon kívül csak egy lónak az életébe került. Ivacsics vuláriai földműves feleségével s kis gyermekével kocsin elkísérte katonaköteles fiát Csáktornyára, ahonnan fia este 10 órakor Nagykanizsára bevonult. A vasúti állomáson szépen elbucuztak egymástól, de visszajövet Csáktornyán át a lovak megbokrosodtak, úgy hogy a Rákóczi utcában már meg sem lehetett őket fékezni. A Mayercsák-féle üzlet előtt már törtek-zuztak a lovak. Csakhamar felborítottak mindent. A gazda és hozzátartozói kiestek a kocsiból, a lovak meg az istrángot és féket elszakítva, vadul neki iramodtak a sorompónak, melyet ketté törtek, de szerencsétlenségekre, mert az egyik lovat az ép akkor arra robbogó lendvai vonat mozdonya fejénél fogva elkapta s az órház kerítésé felé sodorta. A ló menten kiadta a páráját, a másik pedig visszafelé fordult s elvágatott. Az embereket ezalatt ápolás alá vették; az orvos zuzódásokon kívül nagyobb bajt nem konstatait. Hogy mitől bokrosodtak meg a lovak, senki sem tudja.

— **Kotor botránya.** Karré Márton katori közsörüsnek két felnőtt fia van, akik mint allisztek a harctéren vannak a háboru kezdete óta. Harmadik fia, a 17 éves Rezső sem akart rosszabb lenni bátyáinál s tavaly december 1-én ő is a harctéren szökött, hogy szintén megküzdjön az ellenséggel. A fia az egész telet ott töltötte az északi harctéren, de április első felében megbetegedett, mire hazaküldték Kotorba, ahol agyhártyagyulladásban május 21-én meghalt. Amikor halálosra fordult a betegsége, Lajtmann György ottani adminisztrátorért küldtek még délután, aki azonban, mert nem volt otthon, csak este 8 órakor jöhetett a beteghez, amikor már agonizált s így nem gyónhatott meg. Ez elég ok volt az obskurus papnak arra, hogy az ifjú hőstől az egyházi temetést megtagadja, aki mert nem gyónhatott meg, úgy halt meg mint egy kulya. Ezt Lajtmann György nemcsak a hozzátartozóknak mondta ezekkel a szavakkal, de 21-én d. u. a litánián ki is prédikálta. S Lajtmann György hajthatatlan maradt. Hába volt a kérelés, úgy bánt el Karré Rudolfal, mint a boldog emlékezetű Somogyi Baka Györggyel, akinek elföldelése körül hasonló botrányt rendezett. De ahogy Somogyi Baka Györgyöt eltemették papi asszisztencia nélkül, úgy a szegény Karré Rudolfnak is kijutott a végtisztességből a társadalom részéről; elsősorban bajtársai részéről, akik az ottani 41-ik számú hidászozsztág derék parancsnokának, Werner Leó főhadnagy utlézkedésére a temetésen díszben megjelentek, a halottaskocsit virágokkal feldíszítették s a

sírnál díszítéssel bucsuztak el a hősi halált halt fiatal katonától. Lajtmann György adminisztrátor az utolsó percben kijött ugyan a temetőbe, mert a humanus Werner Leó főhadnagy ismételve küldött hozzá egy őrmestert, de a zugoló népi alig akarta a sírhoz engedni, akkora volt lelketlensége miatt a felháborodás. Szóval tettük a dolgot, nem azért, mert épen Lajtmann Györgyről van szó, hanem legfőképp azért, mert nem hisszük, hogy legyen egyházi akadály ily esetben a temetésnek s ha lenne is, nem lett volna szabad azt alkalmazni egy katonával szemben, pláne olyanal szemben, aki csupa hazaszeretelből önként ment a harctérré, hogy ottani küzdelmével ő is hozzájáruljon ahhoz a lehetőséghez, hogy Lajtmann György urunk itthon a harci hírekkel ényelemben olvashassa!

— **Állandó mozi.** A Rákóczi-utcai állandó mozgó színházban a mai előadások programja a következő: Hadi híradó (személyes harctéri felvételek); Albert mint Golem (bohózat 1 felv.); Therese R quin (dráma 4 felv.) Zola regénye után; Nem látta vélellenül a menyasszonyomat? (szenz. vígjáték 2 felv.)

— **Pályázat.** Zalavármegye alispánja pályázatot hirdet a muracsányi adóügyi jegyzői állásra, melynek jövedelme 2000 K törzsfizetés, 450 K lakásbér, 400 K végrehajtási jutalék és 150 K nyugdíjtalány. A szabályszerűen felszerelt kérvények Zalavármegye főispánjához intézendők.

— **A vasárnapi munkaszünet módosítása.** A belügyminiszter újabb rendelete szerint módosult a vasárnapi munkaszünetről szóló rendelet. Eszerint tekintettel az enyhe tél folytatán való jégghiányra, az élelmiszerüzletek vasárnaponként s általában a munkaszüneti napokon d. u. 6 órától este 9-ig nyitva lehetnek.

— **Terményelőleg.** A még száron álló, vagyis le nem aratott gabona is adásvétel tárgyát képezvén, arra előleg vehető fel. Ezt a termelő eddig bárkitől kaphatta. A háboru miatt a gabonakereskedelem szigorú korlátozása következtében min. rendelet állapítja meg azokat a cégeket, amelyek a termelőknél ezt az u. n. zöldhitelt nyújthatják. Ezt a jogot Csáktornyán az ill. Neumann Miksa-féle cég nyerte el, mint a Haditermény részvenytársaság bizományosa.

— **Köszönetnyilvánítás.** Baró Knezevich Viktor úr Stridóvárról ismétellen 5 K t adományozott a Vörös Kereszt csáktornyai fiókegyete javára, mely adományért elhelyült is hálás köszönetét fejezi ki az elnökség.

— **A kárpáti nap eredménye a zalavármegyei iskolákban.** Szirmai Miksa leikes felhívására a zalavármegyei iskolákban rendezett kárpáti ünnep során összesen 1867 59 K-t gyűjtöttek. Ebből a csáktornyai iskolákra 882 50 K esik; Drávanagyfaluban 113, Drávaszilásban 107 08, Felsőpusztalán 115 60, Királylakon 139 44, Muraszendahelyen 132 40, Szászkőn 106 80, Muraszentmárián 123 86, Felsőmihályfalván 139, Bottornyán 120 39, Mksavárt 100, Muraszentmártonban 147, Muravidon 179 K t gyűjtöttek.

— **Új gyorsvonat Nagykanizsa és Budapest közt.** A Déliavasut igazgatósága június 10-től augusztus 31-ig terjedő időre három vonatot állít be a menetrendbe, melyeket a háboru tartama alatt beszüntetett

volt. Így Budapestről reggel 7-40 órakor gyorsvonat, délután 5 órakor gyorsított személyvonat indul, melyek délelben, illetőleg este 10-46 kor Nagykanizsára érkeznek. Nagykanizsáról pedig d. u. 5-25-kor gyorsvonat indul, mely Budapestre 9-55 órakor érkezik. Ezek a vonatok azonban csak vasár- és ünnepnapokon közlekednek.

— **A szivar és cigaretta új ára.** Junius elsejével megdrágult a dohány és dohánygyártmányok ára. A finom szivarok ára a jövőben ez lesz: Regalitás 24 fillér, Trabukos 22 fillér, Britanika 20 fillér, Millares 18 fillér, Operas 16 fillér, Cuba-portorico 12 fillér, Finom Virginia 12 fillér, Rosita 10 fillér, Portoriko 10 fillér, husz drb Cigarillos 1 korona 40 fillér, Vegyes külföldi 7 fillér, Rövid-magyar 5 fillér. A finom szivarkák (cigarettek) árát a következőképp szabták meg: Nilus szopóka nélkül 20 darab 1 korona 80 fillér, szopókával 20 drb. 2 kor. 80 fillér, Szultán 6 fillér, Memphis 7 fillér, Mirjam 7 fillér, Király 5 fill., Hölgy 5 fillér. Középfinom szivarkák ára: Hunnia 5 darab 30 fillér, Hercegovina 5 fillér, Sport 7 fillér, Duna 3 fillér. Kevésbé finom szivarkák ára: Jenidje 4 fillér, Dráma 5 fillér, Virginia 5 fillér, Magyar 3 fillér.

— **Vas huszfilléresek.** Junius hónapban kerül forgalomba nálunk az új vas huszfilléres, amelynek verésével az állami pénzverőműhelyben már majdnem egészen elkészültek.

— **A katonák jólékonysága.** A helybeli betegállományban levő katonák megismétlik a jólékonyságot, melynek révén már egyszer szép összeget juttattak a szegény övegyeknek és árvaoknak. Ismét áruba bocsálják készítményeiket, melyeket a Vöröskereszt-egylet lelkes nőtagjai a Szivoncsik-féle házban lévő üzlethelyiségben (a városházával szemben) szerdán és vasárnap d. u. árusítani fognak. Kéfék, cipők, kosarak, táskák, dobozok stb. kaphatók lesznek, melyek eladási árának egy része a Vöröskereszt egyet fiókjára javára fog fordítani. Az árusítás ma délután veszi kezdetét.

— **Az újasorozandók felmentése.** A 19—50 éveseknek most folyó (illetőleg részben augusztus—szeptember folyamán tartandó) sorozásán alkalmasoknak talál, azonban polgári foglalkozásukban, vagy alkalmazásukban nélkülözhetetlen népfelesre kötelezetteknek a tényleges népfelkélési szolgálat alól való felmentése tekintetében és a felmentés kérelmezésénél kövendő eljárásra nézve ugyanazok az elvek és módok, illetve határozományok lesznek mérvadók, amelyek eddig is érvényben voltak, azaz az eltéréssel, hogy ez alkalommal csakis olyanok hozhatók javaslatba felmentésre, akik legalább is 1916. évi április hó 15-ike óta állanak a felmentést indokló alkalmazásban.

Szeretettel adományokat a frontra szállít a Hadsegélyező Hivatal!
Átvételről külföldi német, IV. Váczi-utca 38 sz.

Szerkesztői üzenet.

— **Hadapród.** Köszöljük. — Egy csáktornyai barna lányhoz, ezt is köszöljük, de csak akkor, ha a szerzőjét tudjuk. Névtelen kézről eredt közlemények nem jelentenek meg lapunkban.

Sve pošiljke, kaj se tiče sadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika u Csáktornya.

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sándora kam se predplate i obznane pošiljaju.

na horvatekom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: svaku nedelju.

Preplatna ošna je:
Na čelo leto K 10—
Na pol leta 5—
Na četvert leta . . . 2-50
Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznanu se poleg pogodbe i fal računaju.

Odgovorni urednik
ZRINYI KÁROLY.

Glavni urednik:
MARGITAI JÓZSEF.

Izdatelj i vlasnik:
STRAUSZ SÁNDOR.

Suradnik:
SRÁY FERENCZ.

30 jezer taljanskih zarobljenikov.

Više kak 300 štukov i 125 mašinastih puškah smo odzeli od taljana.

Pri Verdünu nemške čete napreduju. - Svi narodi mira hoćeju i sve novine od mira pišeju. - Soldačka moć antanta. - Bulgaria vu Grčkim.

Kak stojimo na bojnem polju?

(M. J.) Naša vojska je vu prošlim tjednu dalje tirala taljanske čete pred sobom vu Taljansku. Odzela od njih Kampomolo, Verena, Kiesa i druge varashe i tvrdjave do linije Fagaza, Posma, Arsiero i Asiego zvane.

Vu naših rukah je došlo do 28-ga majuša do 30 jezer taljanskih vojnikov i 560 oficirov, ober 300 štukov i 110 mašinastih puškah.

Da je naša vojska vu malim vremenu tuliko taljane polovila, tomu je zrok, da je taljanska vojska jako preplašena i kajti oni kak smo vre jedenput pisali, su ljudi bez kuraze. Koji su nazočni bili na taljanskom frontu, veliju, da taljan samo kriči jeden drugomu: »Avanti!«, tojest naprej! ali za to se nedaju vun iz svojih jarkah. Ako jih nebi oficiri s revolverom tirali, pak njihovi žandari s bajonetni pikali odzada, oni bormes nebi niti korak naprej išli. Od zadi je siguran smrt, ako nejde naprej, a naprej morti ipak nebu siguren smrt, misli si taljan, pak ide i ako do naših dojde, se preda. Takov je to narod, kojega smo mi tuliko lët branili i s kojim smo mi tak vno go letah vu savezu bili.

Bože dragi! kak je drugač pri našim vojnikom! Naše sine nije treba tirati proti neprijatelju. Idu oni sami iz svoje volje za slobodu domovine i za diku kralja!

Da su taljani vre do 300 štukov izgubili vu malim vremenu, to je takaj dokaz, da su i onu malu kuražu izgubili, koju su imeli, ar svoje štuke i mašinaste puške zastaviju, samo da pobeći moreju. Pak su ovi larmali pred jednom letu, da budu do Beča došli!

I sam taljanski kralj, koj je med svojimi vojnikim bil, je odrefiriral iz Udine prama Paduvi, da ga nebi naši vlovili. Boga-teši stavnik i vre iz Venecije bežiju vu sredinu Italije, ne samo iz bližnjih občinah, pred kojimi su naši vojniki.

To se od samoga sebe razme, da je pučanstvo zbog velikih zgubičkah vu strahu i da oni, koji ne su bili za boj, bi se vezda raduvali, ako nebi bil stališ njihove domovine tak zalosten. Savezniki taljanovi se

takaj za vuhom čošuju, ar su taljanski zgubički i njihovi zgubički. S kim bude predi taljan do kraja bit, s tem bude predi mir. A taljanu pak nije treba vno go, da bude previdel, da ga je kaštiga Božja dostigla, pak bu prisiljen s nami mir sklopiti.

Nemci pri Verdünu još vno go posla imaju s francuzom, koji se jako držiju, ali za to nemci ipak napreduju. Dvë jezer francuzov i 48 oficirov su 22-ga majuša položili pri Maas zvanom poloku. Kajti su pred Verdünu visoke planine i one sve jako potvrdjene, jako po malen moreju nemci naprej iti. Izvun toga nemski oficiri jako šparaju svojimi vojniki, da nebi zabađava život svojih vojnikov alduvali, nego rajši neprijatelju kvare zrokuvalu. Zbog toga drži tak dugo zavetlje festunga Verdüna.

Na ruskom frontu su slabeše bilke. Naši su pri Pulkarn zvanom mestu 68 rusov položili majuša 24 ga. Da je na ruskim frontu mir, tomu je zrok, da se rus nepodufa navali na naše čete, mi pak nečemo. Naša vojska je vre tuliko zemlje odzela od rusa, da je za nas prek dosta. K čemu bi mi više vojnikov alduvali?! Naši vojniki su se po vdilj kre ruskog fronta tak zašancali, da rus pod nikakvom silom nemre do naših vojnikov, makar bu 10 lët probal. O tom se je vre višeput osvedočil pred nekolikimi meseci, gda je probal predréti našu frontu.

Dok taljane naši tiraju, nemci francuze postrelaju, rusi pak se po glavni čošljaju, ar s nami nikaj nemreju, do ti cas amerikanci, pak španjolci mir hoćeju napravili med vojujućim narodom. Vu prošlim tjednu su sve novine po celim svétu od toga pisale, da je vre dosta bilo. Dobro bi bilo, ako bi se vu neprijateljstvu stojeći narodi pomirili. Vezda vre i englez od toga govori, rus bi se takaj rad pomoril. Od taljana pak se niti nije vrdno spominati; on bi rad iz kalendar izbrial prošlo leto, koje ga je vre do vezda petstojezer svojih vojnikov koštalo. On bi najraj čul, da je mir nastal.

Ali to je smešno, da bi rus, francuz, pak englez samo s tom pogodbom hotel k miru se priklopiti, ako bi rusu, francuzu zabađava nazaj dali ono, kaj su izgubili, pak Belgiju, Serbiju i Črnogoru nazaj šenkali

odtiranim kraljom i sve nazaj postavili tak, kak je bilo.

To se zna, da niti nemeć, niti pak mi nesmo takvi hurmaki, da bi njihovu volju izpunili. Zakaj smo tuliko ljudstva alduvali, pak millionov i millionov penez trošili, morti za to, da nikakvoga haska nebumo imeli od tabora? Koj je svadju počel, pak izgubil, on naj plati. Tak se spametni narodi nebudu pogadjali, kak bi ve oni radi, koji su tabora izgubili. Osobito francuz, on ve larma, pak kriči, da bu vre pokazal nemcu i predi neče mir, dok nemca nepotuče. Tak samo oni ljudi govoriuju, koji vre neimaju kaj za zgubiti.

Nemec i mi hočemo mir. Ali predi reda hočemo vu Europi napraviti. Takvoga reda, da nebude za nekoliko lët opet koj jalen narod na nas vdrl. Hočemo mira, ali predi hočemo, da budu vu našem susedstvu mirni i delavni ljudi, ne kak su srbi, taljani, pak drugi narodi bili, koji su nam odtrgnuti šteli naše starinske zemlje, okolice, pak prisvojiti Slavoniju, Horvatsku, Dalmaciju, Istriju, Fiumu, naše morje, jeden del Magjarske i Bog zna, kaj kaj sve.

Mi od nikoga nikaj nesmo šteli odzeli, nego smo se samo branili. Pravica, pak za to i Bog je s nami bil. Bude i na dalje s nami ostal Bog, a oni, koji su tabora počeli, naj stroške platiju i kajti peneze nemaju, naj platiju svojimi izgubljenimi orsagij. To je pravica!

Papa i njegovu vlast.

Naš preštamani suradnik gospodin E. Kollay ludbregski doktor nam je od rimskoga oca pape i od njegovu vlast jeden povučljivi članak poslal. Ov članak bude naše čitatelje osobito zbog toga zanimalo, ar vezda tabora vodimo proti taljanu, med kojimi i rimski otec papa stanuje i živi. Moramo znati, da je papa svigdar proti taboru bil i za mir delal, ali njegvi domorodci, taljani ga nisu posluhnuti. Da je papa istinu imel, gda je proti taboru delal, to se vezda videti more. Taljan je pokazal, da je čalaren i da mu nesmemo veruvati.

Taljani su i papi njegovu negdašnju

svetsku moć odzeli. I to se je na njihov račun zapisalo. Vezda, gda naša vojska tira taljana, nam njegovo ponašanje prema papi tulikajse vu pamet mora dojtii.

A vezda dajmo reč našemu izvrstnomu suradniku i domorodcu gospodinu Kollajju.

Kad su najzadnjič kardinali u Rimu zbirali papu, te izabrali nadbiskupa bolonjskog, kardinala Giacoma Della Chiesa, (rod jenog marguisa, to je plemenščina viejša od grofa a manja od hercega), koj si je uzel ime Benedikta XV, zmislil sam se, da mnogi neznađu, kaj je to »Papa« i kakovu vlast ima, pak sam odlučil ovde u »Murakžu« ovu najvišju čast na svietu opisati, za da i naš puk saznade, kaj je to »Papa« i kakovu vlast ima.

Dakle poslie smrti Piuša X. ima katolička cirkva papu, pod imenom Benedicta XV, a Rim biskupa, jer papa nije nikaj drugo nego rimski biskup i nerazlikuje se u ničem od drugih biskupah gledeći na vlast reda, ali ih sve nadkriljuje svojom sudskom vlastju (jurisdictio).

On ne samo da je glava cirkve, nego je i prvi zakonodavac, prvi sudac, prvi upravitelj, prvi svećenik i prvi učitelj cirkve.

Kakti glava cirkve on more izvršivati sva prava, koja su potrebita, da se užuva jedinstvo, ali nije potrebno, da papa ta sva prava uvijek vrši; o tom odlučuju prilike i odnošaji, u kojih se sv. mati cirkva nahadja. Glavno je to, da on ima vlast timi pravimi se služiti, to jest u cirkvi je uvijek bil, a i danas je papalni sustav, po kojem pripada papi nerazdijeljena, neograničena i neposredna vrhov na vlast nad celom katoličkom cirkvom.

Nadalje, papa je prvi ili vrhovni (supremus) zakonodavac cirkve, pak mu uslied toga pripada vlast ne samo izdavati obćenite zakone, valjane za cielu cirkvu, nego i posebne. On jedini podjeljuje povlastice, da je oproste od cirkvenih zakonah, te more jedan diel tih povlasticah, poimence davanja op rosta od cirkvenih zakonah prenesti na biskupe. Papa jedini more i slobodno mu je sazivati obćenite cirkvene sabore i u njih kakti praeses predsjedati, te samo on ima pravo zaključke tih saborah potvrđivati.

Proti papinim odlukam nema apellacijah na obćeniti cirkveni sabor, a to je najvažnija povlast, koja pripada papi kakti vrhovnomu, prvomu cudcu cirkve.

Medjutim je ta sudbena vlast papina vrlo obsežna, jer svaka znamenitija stvar spada već u prvog molbi na papu, a kaj je važno ili nije, to opet sam papa odlučuje. Konačno ima papa pravo primati apelacije iz celog katoličkog svieta u svih kaznenih stvarih i navadnih svadjah izmed duhovnikah i svetovnjakah.

Vrlo su razgranjene povlasti, koje papa ima kakti prvi i vrhovni upravitelj cirkve, te bi predaleko išlo, da ovde sva njegova prava u toj stvari nabrojim. Najglavnije povlasti i prava su, da more mienjati biskupije, zatim imenovati, potvrđivati, rediti, namiestati i s časti skidati biskupe, dozvoliti biskupom, da se odreknu svoje časti i konačno ima pravo biskupije utemeljivati posve iz nova. Papa potvrđuje i dokida cirkvene redove te nadzira biskupije i to, ili preko svojih nuncijah i apostolskih vikarah, ili pako preslušanjem osobna izviestja biskupah. Zato su biskupi dužni ili sami, ili po kojem svećeniku od vremena do vremena poho-

diti Rim (naši biskupi to navadno čine svake četvrte godine) i taj pohod se onda zove visitatio liminum sanctorum Apostolorum Petri et Pauli, — pohod pragovah svetih Apostolah Petra i Pavla. Papa kakti vrhovni upravitelj cirkve ima pravo podjeljivati cirkvene nadarbine, — praebende.

Kakti prvi svećenik cirkve, brini se papa, da se sačuva jedinstvo u ceremonijama u celoj cirkvi. On izpravlja iliti koriguje cirkvene ceremonijalne knjige, propisuje i potvrđuje nove meše i more dozvoliti, da se svete meše citaju u drugem jeziku miesto u latinskom. On se ima u interesu jedinstva cirkve brinuti i paziti, da se posvuda jednako diele sveti sakramenti i blagoslovi. On odredjuje svetkovine i svetke, te more stare ukinuti, iliti prepovedati a nove vpeljati. Jedini papa ima pravo i ovlast proglašivati blažene i svete.

Papa je vrhovni naučitelj ciele cirkve kad on kakti takov iz svoje učiteljske stolice uči i na znanje daje, da je koj nauk viere ili čudoredja izbilja nauk Jezusa Kristusa, te istina, koju je Bog objavil, onda on u tom nemore faleti.

Baš ova nepogrešivost pape (infallibilitas) je vrlo gusto krat zlo razumljena. On nije nepogrešiv kakti čoviek, već samo kakti naučitelj dogme i morala cirkve, i to samo onda, ako ih kakti vrhovni naučitelj cirkve proglašuje, a podnipošto, ako bi ih kakti pisec objavil u knjigah i dielih.

Medjutim papa ima i drugih povlasticah. U hierarhiji katoličke cirkve točno je označen dielokrug svakoga. Točno su omedjašene povlasti metropolitah, biskupah, opatah i t. d. Ali buduć papi pripada vrhovna vlast u celoj cirkvi cieloga svieta, to on more biskupsku vlast tak stegnuti, da oni nemogu odlučivati o stvarih, koje inače baš na njihovo riešenje spadaju, ako si on sebi pridrži, da će je riešavati ili riešiti.

Izvan toga pripadaju papi stanovita častna prava.

Nasljednik sv. Petra zove se izključivo Papa, Summus Pontifex maximus (najviši, najveći svećenik), Vicarius Christi (namiestnik Kristusev). Njegov naslov je Sanctissime Beatissime Pater (najsvetiji i najblaženiji otac), u govoru Sanctitas Vestra (Vaša Svetost). On sam se naziva u spisih Episcopus (biskup) a još k tomu dodaje: Servus servorum Dei (sluga slugah božjih).

Papa ima prednost ne samo pred svimi biskupi, nego i pred svietskimi vladari, kod sklapanja kakovog ugovora, zato se n. pr. u konkordatih njegovo ime uvijek spominje pred imenom onoga vladara s kojim sklapa kondordat. Za njega moli ciela cirkva, njegovo se ime spominje pri svakoj svetov meši u kanonu. Kardinali mu kušuju ruku i nogu, svi drugi vierniki nogu, a okrunjene glave t. j. cesari i kralji ruku.

Pri svečinih zgodah nosi se pred papom križ, a i tak, da je tielo Zveličiteljovo obrneno prama njemu.

Vidljiva znamenja papinske časti su: pallium, kojega papa nosi pri svakoj svečanosti, ravna pastirska palica, trostruka koruna, ribarski prsten i grb (wappen), na križ slozeni ključii.

Pri svečanostih nosi papa bijeli svileni talar, iliti halu, preko nje roketu, a na glavi kapu, črlene papuče, na kojih je zlatom uvezeni iliti ustikani križ, nadalje zlatom uvezenu stolu, črleni kepenjek, a na glavi mitru (biskupsku kapu).

Ali papa nije samo glava ciele katoličke cirkve cieloga svieta, nego on je i metropolit i biskup. On je metropolit svigde, gde nema metropolit; on je patriarha zapada, primaš Italije i nadbiskup sedmorice biskupah u Latiumu; konsčno je papa biskup za Rim i bliznju okolicu.

I sva ta prava i pravice, privilegija i povlastice, počasti i časti, sva ta moć, sila i vlast pala je kod izbora pape, dana 3-ga Septembra 1914. na kardinala Joakima Marguisa Della Chiesa, nadbiskupa bolonjskog, koj je toga dana u Conclave u izabran za papu te si je uzel za ime Benedikta XV.

Konklave je dovršenonom svečanostju kojom je i započel uz sve ceremonije i formule, koje propisuju kanoni, dogme i pravila katoličke cirkve.

Još je znamenilo to, da je to prvokrat od onda, kada je svetovna vojska prodrla kroz »Porta Pia« i oduzela papi svetovnu vlast nad rimskom državom te ju priklopila kraljevini Italije, prvi krat, što je prigodom toga conclave jedan bataljun soldatov izmarsiral pred cirkvu sv. Petra, gde se je izbor obavljal, pak je nakon izbora, kad se na loggiji sv. Petra pokazal kardinal Della Volpe, koj je vani stojećemu puku objavil, koga su za papu izabrali, komandant batalijuna komandiral: »Na počast!« i bataljun je prezentiral. To je od onda bilo prvi krat, što je kraljevina, vojska i vlada zemlje taljanske dala počast novoizabranomu papi.

Em. Kollay.

Na taljanskim frontu.

Kak se je započela austro magjarska offenziva prama taljanom, od toga sami taljani ovak pišeju:

— V pondeljek rano oglasili su se austro-magjarski štuki med Rovereti i Borgom na čeli liniji. Od početka taki strahovitno strélanje se čulo od svih stranih. Neprijateljski zrakoplovi su létali ober nas i s iskrenim telegramom su ravnali neprijateljske štuke, koji su jako točno strélali.

Zrakoplovi su ravnali jednoga trideset osem centimeternoga iz taborskoga šifa doli zetoga štuka. Ovaj štuk pet bombih je poslal vu Asiago varaš. Stanovnici ne su mogli sterpeti ovoga strahovitnoga štuka delo i svi su pobjegli. Ov trideset i osem centimeterni štuk iz jedne sněžnade livade strahovitnim pokanjom na šestnajst kilometrov dalko je pošilal svoje izvanredne bombe, koje su cele zdence skopale na taljanskom frontu. Strahoviti i plašlivi viher su napravili austro-magjarske svakojačke vrsti štuki. Više kak dvé jezero štukov je ručalo na četerdeset kilometrov širokoj liniji i podirali su Taljanskoga orsaga lesu.

Nemilosrden i strašen posel je to bil. Kuglje i svakojačke bombe tak gusto su létale na naš front, kak tuča i za kratko vreme zniknuli su naši jarki i neje ostalo drugo, kak zemlja i spotrto kamenje. Nigdar nebudemo pozabili ovoga dana, kad su od najmenjših do najvejših trideset i pol i četerdesetva centimeterni štuki nam igrali peklenski koncert i pošilali nam strahovito smrt. Sve se vuništilo, sve je pomrlo. Na Alti Painan bregu trideset i pol centimeterni štuki su delali, med Asiago i Costa Alta pak jeden četerdesetva centimeterni mozar, pri Folgariji i Rovereti takodjer jeden—jeden četerdesetva centimeterni mo-

šar je pošilal svoj strahoviten pozdrav i tam je od ovih mošarov bomba doletela, tam na velikoj okolici njeje človek niti pak marše živo ostalo.

Zatem su pešički došli ogromno. Oficiri s fučkami su ravnali kompanije i sve se je vu jedan oženj slejalo. Kanoni podjednoma neprestalno strahovitno su hitali još strahovitneši oženj. Na snežnaloj livadi grozovitna bilka je trajala. Jarkov, koje smo tak teško vu pečine skopali, njeja bilo više. Alpini mamuo su slali vu grozncem ognju i dugo su se branili, ali nazadoje neprijatelj itak je jih preobladao. Došla je noć, ali njeje došel počinek. Magjarski baki vu bjele kapenjke su se oblekli i kak nekakve straha čelo noć su nas tirali iz jednoga brega doli, na drugi brjg. Magjarski štuki čelo noć su ručali, nje smo mira imali niti jedno minuto.

Od dan nigdar nebudemo pozabili. Slavni naši šeregi već, po taljanskoj zemlji proganjaju neprijatelja. Sad na dva važne punkte vdiraju. Jden je Asiago, drugi pak Arsiero. Obedva su moćni festungi i svakojačkami tvrđovinami objačeni, vu kojih vjekše taljanske čete su koncentrirane. Naša ofenziva već je blizu došla do obedve pozicije. Od Asiagota na sever grčki vojni sbor vojuje i slavno napreduje. Visoke bregje je ov sbor zadobil i majuša 28 ga samo sedem, osem kilometrov dalko stal od Asiagota.

Još bliže su došli naši Arsier. Od Barcalore na zapad vun su zbili iz moćnih pozicijah talijane i potisili su od Cimone brega na sever stojeće šume i zavzeli su 1230 metrov visokoga brega. Stjēm su samo dva kilometre dalko od Arsiero festunga i kad kanoneri dostigneju peš čke, onda je Arsiero festung našim vu rukah i Cadorna moral bude odrediti, da taljanski šeregi dalje retiriraju. Na to su već talijani pripravni.

Taljanski stanovniki iz čele Lombardije hoćeju pobegnuti. Sami valujeju, da su već Bassano i Citadella varaše morali sprazniti, barem su ovi još dosta dalko od fronta. Iz Bassano varaša stanovnike su vu Padou, iz Citadelle pak vu Treviso varaš vu spravili. Med Venezijom i Ferrarom još nekoji vlak vozi, ali to samo begunce. Lombardia najplodneše mesto čele Taljanske zemlje, denes takov kip ima, kak Belgia ili Srbia odkud su takodjer stanovniki pobegli.

Hvala budi našim zmeškim štukom, poleg kojih samo mali zgubiček smo imali. Naprimen jeden regiment, koj je visokoga brega šturmom moral zavzeti, sve skupa vu mrtvih i pležeranih samo petdeset osobah je zgubil.

Kal se za plienenih štukov tiče, to su najfineši taljanski štuki bili, koje su nje vu festungah našli, nego vun na frontu. Za štuke velike bitke su bile. Naši su pred taljansku liniju morali predrti i samo tak su mogli do štukov dojtii, gde su i dvajstiosem centimeterne našli, koji su skorom tak moćni, kak naši trideset i pol centimeterni. Talijani pisali su, da ove štuke su s bombami širom rezhitali i nam je samo od štukov ruševina došlo vu ruke. Sad je već i taljanski narod osvedočeni, da ovi štuki zdravi i čeli su nam vu ruke došli i talijani nje su imali vremena vu zrak je spustiti.

Sami dečki takve liste pišeju iz fronta, da stakvim veseljom vdiraju na taljane, kakvo veselje je bilo prve dane, kad se mobilizacija počela.

•SVAKOJAČKE NOVOSTI.

Lojtra vu taljansko nebo. Slavne naše čete deset danov trajuci ofenzivi slejdoča bregje i vrhe su zavzele. Takve bregje, koji su svi s tvrđovinami bili objačeni i štuki naperjeni. Broji kažeju, kak visoki je šteti brjg:

Monte Maronia	1705 m.
Zugna Torta	1257 »
Armenterra	1501 »
Maggio	1657 »
Costabbelle	1912 »
Campomolon	1853 »
Torraro	1899 »
Costan Darsigo	1779 »
Soglio Despico	1576 »
Monte Meliglona	1649 »
Monte Vezzena	1512 »
Pa-o della Vena	1657 »
Monte Tonzza	1626 »
Col Santo	2214 »
Anghelien	1407 »
Cima di Mesolèt	1726 »
Cima di Leglu	1482 »
Barcola	1656 »
Monte Salubio	1887 »
Monte Tormeno	1293 »
Monte Verena	2019 »
Manderiolo	2051 »
Campolongo	1717 »
Monte Majo	1500 »
Kempel vih	2310 »
Cima Cista	2185 »
Corno di Campoverede	2129 »
Monte Seluggio	1100 »
Monte Cimone	1230 »
Monte Meata	1845 »
Civaron	1032 »
Cima Undici	2051 »

Ako bi samo ove jednoga na drugoga deli sami bi preč petdeset kilometrov zbili, ako pak bi i one, v račun zeli preč kojih su bez bitke splazili i koje su po ovih deset danov zavzeli, takva lojtra bi ziele, po koji bi vu taljansko nebo mogli splaziti. Samo da izdajni talijani niti vu nebo nego vu pekel bi došli po ovi lojtri.

Moremo premisliti kakva muka je to bila doklam su naši slavni šeregi tolikih bregov preplazili, koje su k tomu talijani do zadnjega branili i na kojih su sami najnovesi štuki bili naperjeni. Ako su naši tak lepo po takvih brdah napreduvali, budeju i na ravnici, kak su to rusom pokazali vu Rusko-Polskim.

Bulgarci vu Grčkim. Iz Saloniki pišeju, da dvajstipet jezer bulgarca prestupilo je grčku granicu. Odmah su zavzeli Rupel zvanoga klanjca i jednoga festunga koj ovoga klanjca brani, takodjer kolodvora i na Štrum vodi jednoga mosta. Bulgarski oficiri prejavili su se kod zapovednika festunga i opomenuli su ga, naj odmah jim odpusti festung, da se proti antantu ovdii braniti moreju.

Zapovednik iz Athena je telegrafično dopust dobil na to i kad su bulgarci podpisali zapisnika, da odmah nazat daju grkom festunga, kad takov položaj nastane, da ga više nebudu nicali, bez svake stringe odmah su spraznili festunga, vu kojem su se zalem bulgarci nastanili.

Soldačka moć antanta vu Macedoniji. Neutralne novine tak pišeju, da antant vu Macedoniji samo plašiti hoće centralne orsge i svrbo toga čele komedije špila

tam, koje su smeħa vrdne. Vu Saloniki sveskupa 240 jezer vojnika je imel antant. Od toga su dvajsti jezer beležnikov odposlali, pri trjenu četerdeset jezer vojnika nucaju, zadno vreme pak su trideset jezer vu Franczku poslali. Koji pak su tam ostali i oni su nje tak jako strašni, prēm ako i to znamo, da zadnje vreme jako zločesto je hraniju. Vnogo pak jih je opet na novoma zbeležalo.

Niti to je nje istina, da bi vu Saloniki sto jezer srba bilo, jerbo do vezda iz Korfu otoka sve skupa šest jezer srba su vu Saloniku spravili. Na Korfu otoku morebiti do sto jezer srba, ali izmed ovih nadalje, ako trideset jezer su vu takvim položaju, da opet moreju oružje vu ruke prijeti. S vun toga pak srbski vojniki tak su svega sili i tak su zalostni, da niti pomisliti njeje moći, da je opet na front pošleju. Ako bi francuzom i englezom v pamet došlo, srbe vu prvu liniju, vu prve jarke poslati, lepi dogđaj bi se včekali.

Romania nazat je potegnula čete iz granice. Ruske novine zalostujeju se, jerbo previdle su, da Romania čisto se hoće k centralnim orsagom preklpili. Vidiju pak to iz toga, da Romania nazat je potegla iz bulgarske i magjarske granice svoju soldaciju. Poleg toga bulgarci su mogući bili iz romanske granice svu soldaciju vu Macedoniju poslati.

Niti Englezija nemore dugo boja tirati. Jeden englezki političar zračunaj je, da vu bojnim vremenu Englezja pol leta 1222 milijunov je kvarna samo pri trgovini. Stjēm svojim saveznikom hoće skazati, da do vezda Englezja je najviše alduvala vu penezi za boj. Ako još duže bude boj trajal — piše ovaj političar — onda niti Englezja nemore dugo vun zderžati. Englezja od boja nikak nemore toliko hasna imeti, kak kvara ima.

Nemci pred Verdünom. Ona velika bitka, koja od marcijuša dvajstidrugoga tra-ja pri Verdünno, još njeje se dokončala. Ravno tak kervavo dale traja, kak se je i započela. Tak se vidi, kak dabi neprijatelji jeden drugoga vpešati steli, ili pak doklam bi jeden ili drugi do kraja prelejal tam.

Od obedve strani već se je strahovitno krvi preljalno, jeden je takov zgubiček imel, kak i drugi. Samo jedno vidimo, da nemci ako su tuliko vre alduvali, puno su vu bolšim položaju, kak francuzi, koji se bracas nebudu dugo mogli deržati vu Verdünno. Nemci pomalem, ali stjēm sigurneše napredujeju dan, na dan. Francuzi od početka jurisa strabo su bili, da Verdün hitro bude propal. Pollam kad su spazili, da festungje puno moćneši, kak su mislili, još bolje su ga objačili svakojačkami tvrđovinami i od pollam jako vitežki i hrabro ga braniju i ako po vremenu itak nemcom dojde vu ruke, budejo mogli reći, da festung je svoj cilj izvršil.

Sad su opet uzbujeni francuzi poleg toga, jerbo vidiju, da nemci nečeju odpustiti i već su pripravni na to, da nemski štuki i svakojačke mašine nazadnje preobladale budo francuzke štuke i francuzke mašine. Nemski zmeški štuki sve budo sportli i barem francuzi su već i šesdeset let stare nuter pozvali i strahovitno vitežki se braniju itak nemoreju niti jeden koracaj nazat stisnuti nemce odonud, gde su se jedendput nastanili.

Ravno zbog toga su tak uzbujeni francuzi, jerbo juris jako pomalem ide i poleg toga francuzi strahovitno vnogo krvi moraju preljevati. Već su i negre navozili k Verduno i englezi na veksi liniji su počeli ofenzivu proti nemcom, pak jim je sve zabadav. Čim duže traje juris, stēm bole gutiju nemci francuze.

Francuzki narod plaćuć gleda na Verdun. Na hiljada i hiljada naroda su tam alduvali za svoju domovinu, pak itak nazadoje tam bude se njihova sudbina dokončala.

Na talijanskim frontu. Naši vitežki šeregi po talijanski zemlji proganjaju neprijatelja. Došli su do Arsiera i Asiago festungov koje su sturmum zadobili. Dakle sad je put odprti na talijansko dolinu, gde naši puno leži budo vojuvali i napredovali, kak med strahovitnami planinama.

Jeden mesec zarobili su naši 30 jezer tristo osemdeset i osem talijanskih vojnikov, med kojemi je 694 oficirov. Zaplienili su 299 štukov i vnogo mašinopjskih. Sve varase vu severni Lombardiji su već spraznili i više kak jeden milljun begunca beži vu odsnutrašno Italiju. To su shodili talijanski vodji, talijanskomu narodu.

TABORSKA POSTA. Za taborsku poštu gotovi kuverti sa napisom, takodjer i **TABORSKE KARTE** i škatulje vu kojih 350 grammov moći poslati, se dobiju kod Fischel Fülöp (Strausz Sándor) knjižarioci. Clena: kuvert — 2 fill. — taborska karta — 1 fill. — škatulje 24 fill.

KAJ JE NOVOGA ?

Pësma z bojnog polja.

Blēdi mesec tebi tužim svoj na zemlji tužen stan,
K tebi tužem ruke dižem, iščem vraćstvo svojih ran.

Sve na svētu v tugi plava i sve je vu žalosti,
Jer štuk grmi, puška poka, bje se boj krvavi.

Sunce shaja v jutro rano, spušača trake žalostno,
spušača trake dol, na polje, bojno polje krvavo.

A na večer ono zajde i nastaje temno sve,
A za njim su okinčile zraka drobne zvězdice.

Koje vnogi vojnik broji, koj na straži stoji sam,
Kada vnogi si počivlje i mirno spi sladak san.

Al prebrojit je on nemre, već si samo kratii čas,
Dok mu opet nedoletii iz nenada štuka glas.

Koj je h'til vun iz sebe oriašku granatu,
Da prebudi spavajuće, koji su tam na frontu.

I opet nam nočka mine, da počivat nemremo,
Već na toj suznoj dolini sedeč, stoječ, drēmijemo.

Opet mine jedna nočka, kojoj ga već traga ni,
I nastane běla zorja, njoj se svaki veseli.

Drobne tice v jutro rano staneju popčvati,
Stvoritelju dobrom svomu hvajlju gor pošiljati.

A kak si ja tužen vojnik s pësмом nebi kratil čas,
A ti dobri včēni Bože! poslušni moj tužen glas.

I podeli jednoč mira natu suznu dolinu,
Da se sini, oti zidu vu svoju Domovinu.

Da prestane svaka bolest srca teške ranice,
I veselo zapčvamo Bog tebi zahvalnice.

A koji su već opali i životu njim je kraj,
Njim naplati včēnim dobrim i duše primi gor v raj.

Wladimir-Wolinski.

Ficz Ernő honvėd.

— **Dr. Premuš Dominik** biskup je vu prošlim tjednu vu Preloku bil, gđe je pohodil svoje rodjake i poznance. Presvėtli gospodin bil je takaj vu Belici i vu drugih

mėstih Medjimurja. Majusa 24 ga je naš prestimani i svim medjimurcom čestiti biskup pohodil vu Čakovcu gospodina našega čakovečkoga orsackoga zastupnika, dr. Hajoš Ferencu, a drugi den je odputoval dimo, vu Zagreb.

— **Za taborske stroške su vu Medjimurju.** takaj vnogo alduvali, kak nam to sledeći broji dokazuju. Vu čakovečkih tre,uh šparkaasah su podpisali na novo jeden million, 517 jezer i 650 korun; vu Muravidu 48,800 korun, pri Stridóvarskoj šparkasii su 466 jezer korun podpisali. Iz drugih mėstih još nesamo dobili glase, ali zasigurno su i drugi vu Medjimurju takaj vnogo podpisali.

— **Görgey Artur general** je vu Budapešti vumrl i 25 ga bil pokopan. Görgey bil je nadvodja onih šeregov, koji su 1848- ga i 1849- ga leta vojuvali, gda je Magjarska za svoju slobodu tabor vodila. Görgey bil je 98 letah star. Na sprevodu je nazočna bila čela vlada s ministerprezidentom Tiszom skup, nadalje vnogo velikasov i vnogo jezer ljudstva. Došli su i vu starinsku honvėdsku opravu oblečeni stari, 1848 og leta vojujuć honvėdi, da sprevodiju svojega negdašnjega vodju na njegov zadnji put. I naši otci i dedi medjimurci su vu onih vremenih dosta trpeli za domovinu i za slobodu naroda, bili su izmed njih vnogi honvėdi i ustasi (gardisti). Kak znamo i naš medjimurec Gasparics je vu 1848—1849 tom letu zaslužil svoje vu čelim orsagu poznato ime zaradi toga, ar je veren bil prama svojoj domovini Magjarskoj i vu jednoj ruki sablju, vu drugoj ruki kakti svećenik razpelo držal i vodil medjimurce proti neprijatelju, zbog česa je moral smrt podnašti. I vezda su takva vremena, pak i vezda vnogi medjimurci trpiju vu taboru. Nekoji vitežku smrt moraju podnesti, drugi budu plezirani, tretji zbezetaju, najviše j'h ipak zdrav dimo dojde, kak vre to svakomu gospodin Bog odredi. Oni, koji dimo dojdū, budu dosta pripovėdali svojim od vezdašnjeg tabora. Ali takvih vre malo imamo, koji nam od tabora 1848 letnoga pripovėdali moreju, ar je vre 67 let, da je 1848 i tabor bil, gda je Görgey general nadzapovednik bil svih magjarskih šeregov. Dugo je i živel i doživl slobodu svojega orsaga, pak doživl i ovoga tabora, vu kojem se takaj za slobodu harcnuju naši mladi i stari vojniki.

— **Drage črešnje.** Vu Budapešti kilo črešnje dvė, tri kurune košta. Te črešnje s brzim vlakom dopelaju svaki den iz Srbije. Lėpe su i sladke su, ali za kilu črešnje dvė, tri kurune potrebuvati, je ipak grėh! Ako bi te penezе oni dobili, koji su črešnjevo drėvo sadili, bi rekli, naj si siromasen srbski puk kaj zasluži, ar ima i tak vnoge nevolje zbog svojih voditeljov, koji su je vu tabor spravili. Ali ovi dobiju samo neštere fillere za njihove črešnje, a korune špekulanti deneju v žep, koji vu Srbiji fal pokupuju črešnje, pak vu Budapešti i v Beču za drage penezе prodaju. Gda je 1797- mog leta francuz s čelim svėtom tabor imel, su se čene i pri nas preveć povisile, ar se je i onda našlo bezdušnih špekulantov, koji su svačesa spokupovali fal, pak onda čene na visoko potirali. Onua je vlada naredbu dala, da svaki, koj više prosi za robu i za živež, kak je vu onih letah procenjeno bilo, ima 24 trdih batinah dobiti. Ako bi se to i vu vezdašnjem vremenu izreć: moglo, onda

nebi bila tak velika dragoa, kak je vezde ne samo pri nas, nego i po čelim svėtu, ar bi svaki špekulant na batine mialii predi, kak bi za svoju robu, ali blago već proail, kak je vėdno.

— **Naši pred Asiagom.** Naše čete došle su do tajanskih orsackih putov. Uspeh lepomu napredovanju je to, da su naši slavni regimenti opet blize Asiago varasa došli, kojega veliki festungi braniju.

Glavna stvar je to pri Asiago varasu, da se ovdi počneju orsacki puti, koji doli naravnicu pelaju. Od Roano zvanoga mesta napredueju naši tak, kak da bi s dvemi rukami obkoliti steli ove važne pute. Ovdi već pomalem i jako pazljivo napredueju naši. Moćne talijanske čete stojiju ovdi pred njimi k tomu pak jako teško je tak dalko prek bregov štuke, municiju i stroška spravlati svrhu toga moraju jako pazlivi biti.

Zanemiti glas je još to, da na veliko prošnju počeli su se itak i rusi gibati, da bi stēm malo napomoc bili taljanom.

— **Bulgarci napredueju vu Grčkim.** Velika uzbuna je vu Parišu svrhu toga, da bulgarci napredueju vu Struma dolini. Iz Salonike pišeu francuzkim novinam, da bulgarci zavzeli su već sve obćine na granici i počeli su k tomu i one moste popravlati, koje je Sarrail francuzki general vu zrak dal spustiti i kak se vidi, vu jednim vremenu se budo navaili tak na Serres, kak i na Kavalu. Pariske novine sad opet serdito pišeu od grkov, zakaj to dopustiju bulgarcom.

Francuzi tak misliju, da samo oni i englezi imaju pravo po Grčki zemlji hoditi.

— **Strahoviten vlak.** Iz Konstantinapolja sledeće pišeu: Jeden ruski vlak na kojem su turski zarobljeniki bili, vu Sziberiu je bil odredjeni i na putu vu Penzabi duže vremena je stal. Na vagoni sva vrata su zaklejana bila i službenikom zapovėdano je bilo, da nesmeju predi odklenuti doklam na mesto ne dojdeju. Vlak je dvanajst danov stal na jedni mesti. Iz vagonov za nekoi dan strahovitna duha je išla vun. Ali niti službeniki, niti pak soldati nē su ufali vaggone odprēti. Telegrama su poslali vu Szentpėtervar i pitali su ga bi napravili. Za tri dni je došel odgovor, naj odpreju vrata. Vu vagonih segemsto mrtvih su našli, koji su zivi ostali, one su vu špital odpelali i tam su svi vumrli.

— **Kraljiča tretje dēte.** Károly Ferenc József kraljiča žena Zita nadhercegovica juniusa prvoga popoldan porodila je tretje dēte. Dečec je zdrav i jaki. Ober pet kil važe. Iz čele monarchije vnogo gratulacijih su dobili.

Još nē su odredili, kad budo dēte krtili. Kraljiča je vesel glas na frontu našel i kad mu služba dopustila bude, dimo se bude zuril da si vidi tretjega sina.

— **Kaj je obećal Szaszanov srborom?** Pašics je jako tuhoven od potlam, kak je vu Pėtervaru hodil. Vu Szentpėtervaru samo tuliko mu je obećal Szaszanov minister, da brinil se bude svrhu toga, da srbski hatari tak ostanaju, kak su pred balkanskim boju bili. Takodjer i to je obećal srborom Szaszanov, da vu pogodbi zahtėval bude, da Srbija od Bosnije i od Hercegovine dobi jeden fatal zemlje. Nadalje pak i to je obećal, da nebude dopustil, da ostajući srbski šereg opet na bojno polje ide i da tam

zaduji srbski muškarec krv prelje, barem je proti tomu Francuska i Englezia. Nazadoje pak je još i to obećal srbom, da Karagjorgjevici familija ostane na srbskim ironušu.

Pesma taborska.

Poslušnite mene
Braćja moja mila,
S ovimi rečima
Pěsmica se dprira.

Kaj dalje napišem,
Najte biti hudi,
Jezuš i Marija
Na pomoć mi hudi!

Vnogi je ne mislił,
Kaj to moglo biti,
Da bi tužen moral
Puškicu nositi.

Puškicu nositi,
Muštre se zvučiti,
Muštre se zvučiti,
V bojno polje iti.

V bojno polje iti,
Svđže vřen biti,
Za svu domovinu
Došicu pustiti.

Zapoved cesarsku
Moral je zveršiti,
Japeka i majku
Moral je staviti.

S Bogom japek dragi
I majčica mila,
Nej vam bu v pomoći
Jezuš i Marija!

Ja moram oditi,
Nemrem vam pomoći,
Ar je to odredil
Otec svemogući.

Molite se majka
I vi japek Bogu,
Kaj vam namo dugo
Vu tudjem orsagu.

Idi sinek idi!
Ufaj se vu Boga,
Kaj te ne pogubi
Iz sveta ovoga.

Vnogi otec, majka
Žalostno čekaju,
Je li od sineka
Listeka dobiju?

Nemreju se tužni
Lista dočekati,
Al je živ, al mrtev
To nemreju znati.

Piše sinek lista
Z tužnoga špitala,
Da mu je šrapnela
Lěvu ruku zela.

Japek i majčica
Lista prečitajte,
Onda mi na jednu
Svetu mešu dajte.

Ligetvár.

C. E.

Molite pri meši
Jezuševe muke,
Kaj sam vam živ ostal
Makar i prez ruke.

Kulko ga jih takvih,
Ki su tam ostali,
Otec niti majka
Za nje nadu znali.

Vnogi je odišel
Pod črnu zemljicu
V žalosti je stavil
Ženu i dečicu.

Bože svemogući!
Kak se ljudstvo muči,
Da je ovu žalost
Spisati ne moči.

Zime i vrućine
Svega se vživaju,
Višeput i glada
I žeju probaju.

Ipak zato naši
Nigdi nepustiju,
Rusa, nit taljana
Ništ se nebojiju.

Srba, črnogorca
Jesu obladati,
Ci Bog da, tak budu
S taljanom napravli.

Ruski oficéri
Jako se bojiju,
Da naše zgladaju,
Mam nazaj bežiju.

Koj se jako dičil,
I za velko boril,
Pak je niti sada
Još nikaj ne stvoril.

Štelo mu se Pešte,
I Magjarske zemlje,
A sada pak magjar
Njegvo njemu jemlje.

Neje rus to mislił,
Kaj to moglo biti,
Kaj bi naši mogli
Njega obladati.

Budu ga zjahali,
Brisal si bu oči,
V koga se je ufal,
Nemre mu pomoći.

A mi pak svi skupa
Ufajmo se v Boga,
Kaj nasokorom bude
ljubav, mir i sloga

Smiluj nam se dragi
Jezuš i Marija!
Podělite svētu
Povoljnoga mira!

Csalfadombon levő birtokom:
7 hold föld és rét, erdő, lakó-
ház téglából, melléképületek-
kel és malommal eladó!

Bővebbet a tulajdonosnál.

Kovacsics Ignácné
Nyírvölgy.

Na Csalfadombu nalazeče moje
imanje je na prodaju. Ovo imanje
stoji: 7 mekot zemlja, seno-
koša, šuma, hiža iz cigle i
pokrajine zidmi i jeden melin.
Obiljneše pri vlasniku.

Kovacsics Ignácné
Nyírvölgy.

Legújabb háborús térképek!

Bródy-féle EGYPTOM és a NILUS
KÖRNYÉKI ORSZÁGOK
HÁBORUS TÉRKÉPE.
KISÁZSIA és a BAGDADI
VASUT HÁBORUS TÉR-
KÉPE. Ára 1.50 kor.

Bródy-féle

SZALONIKI és KÖR-
NYÉKÉNEK HÁBORUS
TÉRKÉPE. Ára 1.— kor.

Ára 1.— kor.

Kapható:

Fischel Fülöp (Strausz Sándor)
könyvkereskedésében - Csáktornyan

Bocskaihegyen levő korcsma-
helyiségem az összes mellék-
épületekkel és fél hold kerttel
azonnal bérbeadandó.

Bővebb felvilágosítás a tulaj-
donosnál.

Hoblai Mihály
Zsidény.

Na Bocskaihegyu nalazeča moja
krčma s pokrajina zidmi i
pol mekot vrt, se odmah u
rendu daje!

Obiljneše pri vlasniku.

Hoblai Mihály
Zsidény.

„ATLAS“

A S B E S T C E M E N T P A L A

versenyen kívül legkitünőbb
minőségű tetőfedő anyag.

Azonnali szállításra

minden mennyiségben kapható.

Védjegy.

Védjegy.

„ATLAS“

Asbestcementpalagyár
Részv.-Társ.

Sürgőnycim:
Palatias Budapest.

Központi iroda: Budapest, V., Dorottya-u. 6/a. Gyár Budafok.

Telefon:
179—60.

GABONA ÁRAK/CIENA ŽITKA

MÉTERMÁZSA	1 METERCENT	K
Buza	Pšenica	32.—
Rozs	Hrż	24.—
Arpa	Ječmen	24.—
Zab	Zob	24.—
Kukorica uj	Kuruza suha	29.—
Fehér bab uj	Grah beli	40.—
Sárga bab	Grah žuti	40.—
Vegyés bab	Grah zmešen	40.—
Kendermag	Konopljeno seme	50.—
Lenmag	Len	50.—
Tökmag	Košćice	100.—
Bükköny	Grahorka	30.—